

začeli sami, proseč le božjo pomoč, ki jih je vse življenje usmerjala k bistvu duhovništva – biti dober Kristusov apostol in služabnik.

Vsem je skupno, da so izšli iz številnih družin, ki so jim dale globoko vero in jim izostrile čut in smisel za služenje sočloveku, kar je temelj in pravzaprav »raison d'être« duhovniškega življenja.

Svoje duhovniško poslanstvo so nastopili v težkih vojnih in povojnih letih, ki so bila zaznamovana z mnogimi preizkušnjami, pomanjkanjem, preganjanji in zapori, kar jih je prekalilo v zrele, plemenite in premočrtne osebnosti.

Vsi, ki smo ob redkih obiskih rodne Škofje Loke spoznavali misijonarja g. Pavleta Bernika, našega častnega občana; vsi, ki smo vsaj del življenjske poti prehodili z g. Tinetom, g. Vojkom, in g. Darkom v skupnih naporih in iskanjih, lahko rečemo: v njih srečujemo plemenite, vedre, iskrene, delavne in srečne duhovnike ter ponosne in zavedne Slovence, ki bogatijo in krasijo življenje naše občine in dekanije.

Vsem želim lep in razgiban večer življenja, ki bo hkrati bogat za večnost!

Andrej Glavan, dekan

Kratek oris moje življenjske poti

Ker ima vsako versko bogoslužje predvsem velik duhovni in vzgojni pomen, sem se odločil, da svojo zlato mašo praznujem slovesno v rojstni župniji Škofja Loka in v moji sedanjí župniji Lučine. Rad se odzovem povabilu in ob tem jubileju prikažem prerez svoje življenjske poti še bralcem Loških razgledov.

Luč sveta sem zagledal sredi prve svetovne vojne v Zmincu na nekdanji pristavi ali dvorcu loškega gradu, imenovanem Šefertno, ki ga omenja tudi Ivan Tavčar v svoji »Visoški kroniki«. Moja mama je bila Rohotnikova iz Breznice in je bila dvakrat poročena. S prvim možem Valentinom Čadežem, ki je umrl zelo mlad, je imela dva otroka. Z drugim možem, mojim očetom Janezom Brganom, ki je bil Smoletov od Svetega Tomaža na Selškem, pa je imela trinajst

otrok. Skupno nas je bilo torej petnajst: osem fantov in sedem deklet. V naši rodovini je imel enako družino tudi brat Pavel z ženo Tončko, ki živi v Clevelandu.

Leta 1926 je bila v Poljanski dolini velikanska povodenj in voda je odnesla trideset mostov. Tudi iz našega posestva, ki je merilo 43 ha, je pobralo dva hek-

tarja rodovitne obdelovalne zemlje. Zaradi stiske in pomanjkanja sva z bratom Pavlom morala oditi zdoma služít v »Rohotje« k teti in staremu očetu.

Osnovno šolo sem obiskoval v Škofji Loki. Ker sem spadal med oddaljene hribovce, sem prvi dve leti hodil v šolo samo enkrat na teden. Drugi dve leti sem hodil že trikrat in nato zadnji dve leti kar vsak dan. Tako sem se nekako pripravil za srednjo šolo.

Pri vpisu v kranjsko Gimnazijo sem imel težave, ker sem bil starejši od vrstnikov. Takratni loški kaplan Ivan Weider je zato posredoval zame pri ravnatelju kranjskega Gimnazije, da so me vseeno sprejeli. Če so se pozneje kdaj kesali, ne vem; morda ob kakšni slabi oceni.

V gimnaziji je kar šlo. Prvi letnik sem izdelal z odliko, da bi se mi to še kdaj kasneje posrečilo se ne spominjam. Imel sem preveč drugega dela in sem bil med drugim tudi predsednik Marijine kongregacije. Na kranjsko Gimnazijo imam zelo lepe spomine.

Po opravljeni veliki maturi sem se vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani. Za študij bogoslovja sem se po zaslugi domače verske vzgoje odločil že v kranjskem dijaškem zavodu, kjer so bili moji predstojniki kaplani: dr. Jože Pogačnik, Jože Košir in Jože Jamnik. Študij na Teološki fakulteti se mi ni zdel pretežak, čeprav se je bilo potrebno za izpite pošteno potruditi.

Tudi življenje v velikem semenišču v Ljubljani je bilo, kljub strogi disciplini, prijetno in razgibano.

Po pričetku vojne, ko so se na podeželju in po ljubljanskih ulicah pričele prve likvidacije, življenje ni bilo več sproščeno. Mi, ki smo imeli svojce pod nemško zasedbo, smo bili večkrat lačni kot siti. Tudi denarja nam nihče ni dal. Trpeli smo veliko pomanjkanje.

Ker je bila moja rojstna župnija Škofja Loka pod nemško zasedbo, sem imel novo mašo pri Uršulinkah v Ljubljani. Zaradi vojne in zaprte meje ožji sorodniki niso mogli priti na slovesnost. Navzoči so bili le tisti, ki so živeli v Ljubljani: dva strica, teta in nekaj bratrancev,

nekateri znanci in dobrotniki, v večini pa študentje.

V duhovnika me je 4. julija 1943 posvetil škof Gregorij Rožman in me čez mesec z dekretom imenoval za kaplana v Dolenjskih Toplicah. Službo sem nastopil en teden pred razpadom Italije. Takrat sem prvič videl in srečal partizana v uniformi. Nekateri so me opozarjali, da me bodo ubili. No, hvala Bogu, se to ni zgodilo.

Moj predhodnik je bil g. Jakob Mavec, ki sem ga prosil za potrebne napotke. Dejal mi je, naj kar malo zaplavam. V vodi sem znal plavati, na suhem se pa nisem učil plavanja nikdar.

Moj prvi in edini župnik je bil g. Jože Cuderman, ki je s svojim znanjem nemščine rešil pred Nemci marsikaterega partizana. Pred partizani je ob koncu vojne moral braniti tudi svojega škofa Antona Vovka, ko je bival pri njem in bil na zdravljenju v Dolenjskih Toplicah. V poznih večernih urah so vdrli v županišče in zahtevali škofa. Hrabro je stopil prednje in izjavil: »Do njega lahko pridete samo preko mojega trupla!«

Z zlate maše v Lučinah 11. julija 1993

V letu 1948 sem bil imenovan za župnijskega upravitelja v Dolenjskih Toplicah in soupravitelja sosednjih Poljan in tam doživel prepoved zvonjenja. Ker sem naslednjo nedeljo odlok o prepovedi malo bolj naglas prebral, so me obsodili na mesec dni zapora, češ, da sem odlok prebral v napalnem tonu.

Nekaj posebnega in nepozabnega so bili razni romarski shodi. Živo se spominjam, kako so ljudje hiteli k sv. Antonu Pušcavniku v Meniško vas. Tam je bil v navadi ofer s kračami, ki so jih po maši ključarji prodajali na dražbi. Ko sem oznanil običajni ofer sem še dostavil: *»Kdor je pravo kračo pozabil doma, naj kar svojo nese okrog oltarja in malo več drobiža vrže v nabiralnik.«* Po končani slovesnosti in ofru so prišli miličniki in krače odpeljali.

Čudovito je bilo življenje in delovanje dveh Marijinih družb. V Marijini družbi za žene je bilo včlanjenih okrog sto žena in v dekliski prav toliko deklet. Vsak mesec so opravile spoved in se udeležile svojega shoda. Z verskim življenjem v župniji sem bil zelo zadovoljen. Vedno sem imel dovolj dela. Čeprav nismo imeli ne denarja niti drugih dobrin, smo s pomočjo dobrih ljudi obnavljali notranjost in zunanost cerkva.

Leta 1959 sem se preselil na Polšnik, kjer je lepa farna cerkev in pet podružnic. Ko je letos v Planici ugasnilo mlado življenje dijakinje Helene Medved, sem se spomnil na polšensko podružnico Mamolj, kjer je bila doma. Ker je nadarbina imela mnogo sadnega drevja, sem imel tam veliko dela z nabiranjem sadja in žganjekuho.

Po štirih letih in pol sem bil nastavljen v Staro Oselico in od tam sem soupravljal tudi dobrih deset kilometrov oddaljeno Novo Oselico, kjer smo pozidali novo župnišče. Tod sem se veliko posvečal družinskim obiskom.

Po smrti župnika Alojzija Kambiča je bila nezasedena lučenska fara. Nadškofa Pogačnika sem prosil, če me prestavi v to župnijo. Prošnja je bila uslišana in tako sem po 11 letih prišel v Lučine. Tu sem že 18 let in tu sem 11. julija 1993 obhajal svojo zlato mašo. V Škofji Loki pa sem svoj zlati jubilej praznoval 4.

julija 1993. Kako naj končam? Bogu hvala za vse!

Tine Brgant, zlatomašnik

Življenje mi je bilo šola

Rodil sem se 16. oktobra 1917 v Radovljici, v družini, kjer je bilo po smrti dveh sester 10 otrok. Rojstni kraj Radovljico slabo poznam, živo pa mi ostajata v spominu ljubljanski predmestji Moste, kjer smo najprej živeli, in Zg. Šiška, kjer smo leta 1926 ustvarili dom.

Osemletno gimnazijo sem končal v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, študij bogoslovja pa sem zaradi bolezni, 12 mesecev sem bil v zdraviliščih Golnik in Vurberk pri Ptuj, dokončal med vojno, leta 1943.

Leta mojega duhovništva so bila pestra. Najprej sem kot kaplan v Št. Jerneju na Dolenjskem doživljal okupacijo Italije, ki je še isto leto propadla. Oblas-

tniki so se nato večkrat menjavali: italijanski, partizanski, nemški in domobranski. Tudi razmere so bile različne: enkrat mirne, drugič zelo nevarne. V Št. Jerneju in okolici je bilo ob preboju nemške udarne SS-SA enote iz Kostanjevice proti Novemu mestu v letu 1943 pobitih okoli 70 ljudi. Težke so bile povezave z Ljubljano; ceste so bile prekopane, železniški tiri pa raznešeni. Če si dobil dovoljenje za pot v Ljubljano, si moral običajno potovati preko Krškega